

opusdei.org

Publikacja pierwszego tomu Listów św. Josemaríi

Wywiad z Luisem Cano,
badaczem z Instytutu
Historycznego Świętego
Josemaríi Escrivy, na temat
publikacji listów Założyciela
Opus Dei.

15-09-2020

**Wraz z wydaniem tego dzieła,
zaczyna się publikacja serii listów
św. Josemaríi do wiernych Opus
Dei. Jakiego rodzaju są to listy?**

Są to teksty skierowane do osób należących do Opus Dei wszystkich czasów, a nie do konkretnych adresatów. Dotyczą duchowości i historii Opus Dei, jednak w znakomitej większości mogą być przydatne wszystkim chrześcijanom, ponieważ mówią przede wszystkim o naśladowaniu Chrystusa, które było główną pasją życiową Autora. W tych listach Święty chciał przekazać swoje ludzkie i nadprzyrodzone doświadczenie oraz żywą doktrynę, owoc jego życia, w całości wypełnionego modlitwą i refleksją. Listy te są głębokie i zarazem zaskakująco nowoczesne. Jednocześnie charakteryzuje je ciepło rodzinnego spotkania. Nie są to traktaty, homilie czy rozważania: czytając te teksty, można łatwo wyobrazić sobie Założyciela Dzieła piszącego lub rozmawiającego poufale z mężczyznami i kobietami, które uważa za swoje duchowe dzieci.

Dlaczego są wydawane akurat teraz? Czy nigdy wcześniej nie były publikowane?

Wraz z powstaniem Instytutu Historycznego Świętego Josemaríi Escrivy w 2001 roku podjęto się zadania publikacji dzieł zebranych Założyciela Opus Dei z użyciem metody krytycznej, to znaczy przy pomocy uważnej lektury źródeł. Realizacja tego zadania wymaga czasu, stopniowo ukazują się kolejne tomy - póki co wydano już osiem. Po zakończeniu pierwszego etapu, w którym zajęto się dziełami Świętego opublikowanymi jeszcze za jego życia, przyszedł czas na pisma dotąd nieopublikowane. W 2017 r. wydaliśmy pierwsze tego typu dzieło, tzn. teksty nauczania św. Josemaríi. Kolejnym krokiem było opracowanie *Listów*, kolejnego dużego zbioru niepublikowanych nigdy pism, nad którymi wielu członków Instytutu pracowało z wielkim zapałem od lat,

znając ich ogromną wartość. Niektóre fragmenty były jednak dobrze znane, gdyż od dziesiątek lat pojawiały się w innych publikacjach.

Czy mógłby Pan przedstawić główne tematy czterech listów, które mają się ukazać?

Pierwszy list dotyczy uświęcenia życia codziennego i pracy pośrodku świata, w którym chrześcijanie działają jak zaczyn w cieście, starając się zbliżyć wszystkich ludzi do Chrystusa. Innymi słowy, ten dość krótki tekst odnosi się do sedna duchowości Opus Dei. Drugi list podejmuje temat pokory, niezbędnej cnoty chrześcijańskiej. Trzeci list mówi o służbie Bogu, Kościołowi i wszystkim ludziom, a więc o powołaniu chrześcijan żyjących pośrodku świata. Szczególnie sugestywne i aktualne wydają mi się niektóre fragmenty, które odnoszą się do roli wiernych świeckich w

poprawie i ożywieniu duchem chrześcijańskim rzeczywistości politycznych, społecznych, kulturalnych...w których żyją i pracują. Bardzo obecny jest też temat wolności i szacunku wobec opinii innych osób. Natomiast czwarty list, najkrótszy, przedstawia główne założenia do głoszenia Chrystusa w mocno zeświecczonym świecie. To ważne pytanie: jak przekazywać wiarę z miłością. List zawiera mocne, naznaczone optymizmem wezwanie do ewangelizacji naszego świata, które będzie inspiracją dla wielu chrześcijan mających zapał apostolski, bez względu na to czy znają Opus Dei.

Ile jest łącznie listów i w jakich latach zostały napisane? Czy jest już harmonogram publikacji kolejnych listów?

Jest łącznie 38 listów, jeśli liczyć tylko te które tworzą pewną całość, mają

podobny charakter. Jest też kilka innych, co do których nie wiemy jeszcze czy zostaną włączone do Dzieł Zebranych czy też do listów pasterskich. W sumie można powiedzieć, że jest ok. 40-45 dokumentów o bardzo podobnej strukturze. Planujemy opublikować je w ciągu najbliższych lat.

Poza listami skierowanymi do wiernych Opus Dei, czy będzie opublikowana korespondencja św. Josemaríi z konkretnymi osobami?

Tak. Przewidujemy poświęcenie oddzielnej serii na listy Escrivy, z których część już się pojawiła w czasopiśmie naukowym *Studia et Documenta*. Mówimy tu o tysiącach listów, dlatego musimy zastanowić się kiedy i jak rozpocząć ich stopniową publikację.

Jaki jest kontekst historyczny i eklezjalny listów św. Josemaríi?

Nie jest łatwo odpowiedzieć na to pytanie, ponieważ nie wiemy, jak długo trwał proces ich spisywania. W przypadku niektórych listów, można by powiedzieć że autor pracował nad nimi niemal 40 lat, gdyż rozpoczął już w latach 30-tych, tworząc notatki, które potem zamierzał rozwinąć. Jednak mógł to uczynić dopiero po wielu latach. Opracował cały cykl listów między końcówką lat 50-tych a początkiem 70-tych. To znaczy, w tych latach Escrivá ponownie opracował swoje stare pisma, dodawał bardziej współczesne cytaty, wyrażenia i myśli z medytacji czy pogadanek, a także zupełnie nowe fragmenty. Łatwo można się zorientować, że używał języka i myśli, które przychodziły mu do głowy w momencie pracy nad listami, choć w przypadku niektórych dokumentów zostawiał przeszłą datę jako symbol czy pamiątkę momentu, w którym rozpoczął je tworzyć. Stąd różnica

między tymi Listami a *epistolarium*, które zostanie wydane osobno, w którym to daty odpowiadają momentowi spisania danego tekstu. Ten temat jest szczegółowo omówiony we wprowadzeniu do pierwszego tomu. Myślę, że poprzez te Listy św. Josemaría chciał przekazać ducha Opus Dei w całej jego pełni, zanim Pan wezwie go do Siebie.

Patrząc z perspektywy wielu lat od redakcji listów i zważywszy na fakt, że były one skierowane do wiernych Dzieła, na czym polega praca Instytutu Historycznego w przygotowaniu obecnego zbioru?

Pierwszym zadaniem było pieczołowite zbadanie źródeł i materiałów, których używał św. Josemaría, tworząc ich kolejne wersje lekko zmienione, niektóre z nich zachowując, inne zaś niszcząc. Należało porównać wszystkie

zachowane wersje każdego listu i ustalić, która z nich jest tą „ostateczną” – chcianą przez autora. Z drugiej strony przygotowanie komentarzy, choć zdecydowaliśmy się na ograniczenie ich liczby do niezbędnego minimum, by czytając list można było skupić się na tekście oryginalnym. Pierwszy tom zawiera również wprowadzenie, w którym opowiadamy historię redakcji tych dokumentów, ich cechy charakterystyczne etc. oraz zarysujemy całościową wizję tej bogatej spuścizny autora.